

2. Het Hertogdom Luxemburg en haar machthebbers.

De voorouders van Augustinus Siebenborn zijn, voor zover ik thans weet, hoofdzakelijk afkomstig uit het oorspronkelijke territorium van Luxemburg. Omdat de geschiedenis van een gebied de leefomstandigheden van de bewoners beïnvloedt, heb ik een beknopt overzicht gegeven van de bestuurlijke ontwikkelingen die vanaf het begin van onze jaartelling tot 1814 in Luxemburg plaats hebben gevonden. Voorts treft u een lijst aan met de namen van de machthebbers vanaf het jaar 963, toen het gewest Luxemburg is ontstaan en in handen kwam van graaf Siegfried, die de stamvader van het huis Luxemburg is.

De Vroege Middeleeuwen.

In 406 trekken grote groepen Germanen de Rijn grens over - de grote volksverhuizing begint. De Franken veroveren Belgische en Luxemburgse gebieden op de Romeinen en de oorspronkelijke Keltische volksstammen. Dit is het begin van het einde van de Romeinse bezetting die vanaf 58 jaar voor Christus in Luxemburg heeft plaats gevonden. De Germaanse huursoldaten kozen hun eigen leiders die zich in de oude Romeinse steden vestigden en van daaruit de omgeving gingen besturen. In 481 sterft Koning Childerik, de zoon van Merovech (waar naar het geslacht Merovingen is vernoemd). Hij wordt opgevolgd door zijn beroemde zoon Clovis. (Clovis=Chlodovech=Lodewijk) Clovis I trouwt in 493 met prinses Chlotilde, de dochter van de Bourgondische koning Chilperik II. Deze heidense koning Clovis liet zich in de Kerstnacht van het jaar 496 door bisschop Remigius in de kathedraal van Reims dopen. Hij wordt daardoor de allereerste Christen koning van Frankrijk, waardoor het gehele Frankenland wordt gekerstend. In het begin van de zesde eeuw slaagde Clovis (466-511) erin vanuit Doornik een groot aantal van die Frankische rijkjes te verenigen. Clovis slaagde er in bijna geheel Gallië te besturen en zo ontstond het Merovingische Rijk. In 511 sterft Clovis. Zijn opvolgers bleven het Rijk uitbreiden.

In de periode tussen de heerschappij van Clovis en Lotharius I, die een kleine 300 jaar beslaat, hebben diverse vorsten het gebied bestuurd waaronder Karel de Jongere (742-814), die later de Grote (Carolus Magnus Charlemagne) genoemd zou worden. Hij werd in 742 geboren als zoon van Pepijn III (de Korte), die leefde van 714 t/m 768 en die zich in 751 liet kronen tot de eerste Frankische koning.

De Hoge Middeleeuwen.

Met Lotharius II (geb. 825 - overl. 869) die in 855 gekroond werd tot koning van Lotharingen, dat thans de Franse regio Lorraine wordt genoemd, begint mijn overzicht van de bestuurlijke status van Luxemburg. Lotharius II huwde met Theutberga van Arles welk huwelijk kinderloos bleef. Hij was de zoon van Lotharius I (795-855 en kleinzoon van Karel de Grote) en Irmingard van de Elzas die het gebied bij het verdrag van Verdun in 843 werd toegewezen uit de nalatenschap van Karel de Grote. Na de dood van Lotharius II verviel zijn bezit aan zijn oom Lodewijk de Duitser, die evenals zijn vader een kleinzoon was van Karel de Grote. Lotharius II heeft het gebied van Luxemburg als leen aan de abdij van Sint Maximinus van Trier (Duitsland) gegeven. De oversten van dit klooster hebben als leenheer in de 9de en 10de eeuw het Luxemburgs gebied beheerd.

Het Graafschap Luxemburg.

Oorspronkelijk was Lucilinburhuc (= klein burg) niet meer dan een fort, waar nu de huidige stad Luxemburg is gelegen. en vormde tezamen met enige gebieden aan de Sûre en de Alzette het bezit van Siegfried van Luxemburg (geboren 922 – overleden 15 augustus 998). Toen graaf Siegfried in 963 door een goederenruil met de abdijs van Sint Maximin te Trier in het bezit kwam van een verlaten burcht, ‘Lucilinburhuc’ geheten, was er voor het eerst in de geschiedenis sprake van de naam Luxemburg. Deze burcht stond op een vooruitstekend stuk rots (de Bock rots) midden in het huidige stadsgebied.

De burcht die als bescherming voor het land diende, werd geleidelijk het middelpunt van een groot landencomplex dat zich tot ver buiten de grenzen van het huidige groothertogdom uitstrekte.

Rond 950 trouwde Siegfried met zijn nichtje Hedwig van Nordgau.

Bij zijn dood in 998 werd hij opgevolgd door zijn oudste zoon Hendrik.

Spoedig kwamen de abdijen van Stavelot en Echternach ook onder invloed van de vorst van Luxemburg. In 1136 sterft het eerste huis Luxemburg uit met Koenraad II en erft Hendrik de Blinde, graaf van Namen, het graafschap Luxemburg, dat daarmee tijdelijk een vereniging met het Graafschap Namen aangaat.

De oppervlakte van het oorspronkelijk graafschap Luxemburg nam in de loop van de eeuwen aanzienlijk toe door vererving van gebiedsdelen en huwelijken. Het werd beduidend groter dan het huidige Groothertogdom. De oppervlakte besloeg het tegenwoordige Groothertogdom Luxemburg en het grootste deel van de Belgische provincie Luxemburg (voormalig graafschap Aarlen (Arlon) plus nog delen van Duitsland (gebieden in de Eifel) en Noord-Frankrijk.

Het grootste deel van Luxemburg werd door de dun bevolkte Ardennen gevormd, waardoor Luxemburg weliswaar strategisch belangrijk was, maar alles behalve rijk.

De plaats Aarlen (Arlon) en omgeving, van waaruit de familie Siebenborn of Sibenburen volgens informatie van de heer Logelin, naar Overkaar vertrok, behoorde toentertijd tot het territorium van het Hertogdom Luxemburg. Ook het plaatsje Longwy dat de bakermat van het geslacht Mussey is en thans in Frankrijk is gelegen, behoorde óók tot het oorspronkelijke Luxemburgse grondgebied

Van Graafschap tot Hertogdom.

Luxemburg was tot 1354 een onafhankelijk graafschap en daarna een Hertogdom binnen het verband van het heilige Roomse Rijk. Op haar hoogtepunt beheerste het huis van Luxemburg een machtsgebied dat geheel Duitsland besloeg tot de Russische grens.

Als koning of keizer van het Heilige Roomse Rijk hadden de diverse vorsten uit het huis van Luxemburg een grote macht binnen het toenmalige Europa.

Tussen 1443 en 1815 is Luxemburg door buitenlandse machten geregeerd.

Door de Bourgondiërs, de Spanjaarden, de Fransen, en door de Oostenrijkers.

Op het Congres van Wenen in 1815 werd Luxemburg verheven tot groothertogdom, met Willem I als staatshoofd. Met de Belgische onafhankelijkheid raakte het echter de helft van zijn territorium kwijt.

Lijst van machthebbers van het Graafschap/Hertogdom Luxemburg

periode	vorst(in)	uit het huis	bijzonderheden
963-998	Siegfried	Ardennen	in 963 bouwde bij een burcht op de plaats van de huidige stad Luxemburg; hij geldt als stichter van het graafschap; hij was een zoon van Wicheric van Lotharingen en Kunigunde van Frankrijk. Wicheric was paltsgraaf en stierf in 923;
998-1026	Hendrik I	Ardennen	zoon van Siegfried;
1026-1047	Hendrik II	Ardennen	neef (oomzegger) van Hendrik I;
1047-1059	Giselbert	Ardennen	broer van Hendrik II;
1059-1086	Graaf Koenraad I	Ardennen	zoon van Giselbert; <u>hij was de eerste van wie men met zekerheid weet dat hij de titel van graaf van Luxemburg droeg</u> (vermeld op 06.07.1083)
1086-1096	Graaf Hendrik III	Ardennen	zoon van Koenraad I;
1096-1129	Graaf Willem	Ardennen	zoon van Koenraad I;
1129-1136	Graaf Koenraad II	Ardennen	zoon van Willem; <u>laatste uit Huis Luxemburg</u>
1136	Gravin Ermesinde I	Namen	dochter van Koenraad I huw. Graaf Godfried Namen zij erfde Luxemburg na dood broer;
1136-1196	Graaf Hendrik IV (bijnaam De Blinde)	Namen	zoon van Ermesinde I & Godfried van Namen (2 ^e man Ermesinde I). Tevens Graaf Hendrik I van Namen, heer van Longwy, Laroche en Durbuy;
1196-1247	Gravin Ermesinde II	Namen	dochter van Hendrik IV – zij verloor Namen 2 ^e huwelijk met Hertog Walram III van Limburg
1247-1281	Graaf Hendrik V (bijnaam de Blonde)	Luxemburg & Limburg	zoon van Ermesinde II & Walram III Was tevens Graaf van Namen 1256-64;
1281-1288	Graaf Hendrik VI	Luxemburg & Limburg	zoon van Hendrik V hij huwde Beatrijs van Beaumont;

1288-1310	Graaf Hendrik VII	Luxemburg & Limburg	zoon van Hendrik VI werd in 1308 Rooms-Duitse Koning en in 1312 Keizer Hendrik VII van Duitsland;
1310-1346	Graaf Jan I (bijnaam de Blinde)	Luxemburg & Limburg	zoon van Hendrik VII, was tevens koning van Bohemen & Moravië. Bezat Silezië van 1327-1335. Hij werd blind in 1339;
1346-1351	Graaf Karel I	Luxemburg & Limburg	zoon van Jan I was tevens Keizer; Karel IV van Duitsland. Hij deed afstand van Luxemburg ten behoeve van zijn halfbroer Wenceslaus I;
1351-1381	Graaf/Hertog Wenceslaus I ook Wenzel I	Luxemburg & Limburg & Brabant	Zoon van Jan I op 13-03-1354 werd Luxemburg door zijn halfbroer Karel I tot Hertogdom verheven. Stierf kinderloos.
1383-1388	Hertog Wenceslaus II ook Wenzel II	Luxemburg & Limburg	zoon van Karel I – tevens koning van Duitsland & Bohemen. <u>Werd afgezet.</u>

Wenceslaus II - zijn Erfhertogschap duurde van 1383 tot 1419 – hij verpandde Luxemburg op 26.02.1388 aan Hertog Jobst - tot 23.11.1457 was er sprake van een erfelijke Hertog en een regerend Hertog:

regerende Hertogen bij verpanding – uitgezonderd Wenceslaus II

periode	vorst(in)	uit het huis	bijzonderheden
1388-1411	Hertog Jobst van Moravië	Luxemburg & Limburg	Wenceslaus II verpandde op 26.02.1388 Luxemburg aan Jobst van Moravië.
1411-1412	Hertog Wenceslaus II	Luxemburg & Limburg	Wenceslaus II nam de regering weer in eigen hand. Werd afgezet in 1412;
1412-1415	Hertog Antoon & Hertogin Elisabeth	Capet-Bourgondië; Cörlitz	Antoon zijn 2e echtgenote Elisabeth kreeg Luxemburg van de afgezette Wenceslaus II;
1415-1419	Hertogin Elisabeth	Cörlitz	had alleenheerschappij

Sigismund - Erfhertog van Luxemburg vanaf 1419 tot zijn dood 09-12-1437

Sigismund van Luxemburg (Neurenberg 15 februari 1368 – Znojmo (Moravië) 9 december 1437) was vanaf 1410 Rooms koning, sinds 1433 keizer van het Heilige Roomse Rijk, vanaf 1419 koning van Bohemen, van 1378 tot 1388 keurvorst van Brandenburg en vanaf 1387 koning van Hongarije. Hij was de laatste heerser uit het Huis Luxemburg en de tweede zoon van keizer Karel IV.

Regerend Hertog & Hertogin bij verpanding

1419-1425 Hertog Jan II & Beieren; Elisabeth hertrouwde in 1418 Jan VI.
Hertogin Elisabeth Cörlitz van Beieren. Hij stierf kinderloos (vergiftigd);

Albrecht II - schoonzoon van Sigismund – hij was Erfhertog van Luxemburg van 1437 - 1439

Albrecht van Beieren en Margaretha van Brieg hun zoon Jan van Beieren huwde met Elisabeth van Görlitz, waardoor hij regerend hertog van Luxemburg werd.

Willem II – schoonzoon van Albrecht II en Erfhertog van Luxemburg van 1439 - 1443.

Zoon van keurvorst Frederik I van Saksen en Catharina van Brunswijk-Lüneburg. Willem volgde samen met zijn broers Frederik II, Hendrik en Sigismund in 1428 zijn vader op.

Willem II "de dappere" van Thüringen (20 april 1425 - 17 september 1482) was landgraaf van Thüringen van 1445 tot zijn dood in 1482, maar hij droeg de titel Hertog (Willem III) van Saksen, aangezien hij vanaf 1428 samen met zijn broer, keurvorst Frederik II, het keurvorstendom Saksen regeerde. In 1445 werd Saksen echter opgedeeld. Willem werd toen landgraaf van Landgraafschap Thüringen, een titel die sinds de 12e eeuw aan de heerser van Saksen toebehoorde. Nu werd Landgraafschap Thüringen min of meer onafhankelijk onder landgraaf Willem, maar bij zijn overlijden in 1482 werd het landgraafschap weer bij Saksen ingelijfd.

Willem was tevens erfelijk hertog van Luxemburg in de periode 1439 - 1443. Op 20 juni 1446 trouwde hij Anna van Oostenrijk (1432-1462), de dochter van keizer Albrecht II. Samen kregen zij één kind, Margaretha van Saksen (geboren in 1449). Hun dochter trouwde later met Johan Cicero, de keurvorst van Brandenburg. In 1443 deed Willem afstand van de titel hertog van Luxemburg, toen eisten de voogden van zijn aanstaande zwager, Ladislaus Posthumus, deze titel op.

Regerend Hertogin bij verpanding

1425-1443 Hertogin Elisabeth Cörlitz in 1443 deed zij afstand van haar rechten tegen een betaling van een lijfrente. Filips de Goede volgde haar op.

Elisabeth van Görlitz (geb.1390 – overl.3 augustus1451, was Hertogin van Luxemburg van 1412 tot 1443, doordat zij Luxemburg kreeg van de afgezette Wenceslaus II. Toch regeerde zij niet al die tijd, aangezien ze twee maal getrouwd is geweest en haar echtgenoten waren toen de regerende hertogen. Elisabeth, die ook de titel 'Hertogin van Görlitz' droeg, als dochter van hertog Johan van Görlitz, had haar jeugd in Praag onder voogdijschap van haar oom Wenceslas II, doorgebracht. Haar eerste echtgenoot, Antoon, was tevens hertog van Brabant en Limburg. Hij was de tweede zoon van Filips de Stoute en Margaretha van Male. Voordat hij Elisabeth in 1409 huwde was hij getrouwd geweest met Johanna van Saint-Pol, maar zij was in 1407 overleden. Na de dood van haar eerste man, in 1415, hertrouwde Elisabeth in 1418 met Jan van Beieren, tevens de Prins-bisschop van Luik.. Deze zoon van graaf Albrecht van Holland maakte tegenover gravin Jacoba van Beieren van Holland aanspraak op Holland, maar overleed in 1425 kinderloos.

Zij had na het overlijden van Jan moeite haar gezag te handhaven en stelde daarom hertog Filips de Goede van Bourgondië in 1441 aan als ruwaard. In 1443 deed zij afstand van haar bestuurlijke rechten over Luxemburg tegen een lijfrente. Luxemburg werd toen ingelijfd bij de Bourgondische erflanden en Filips de Goede volgde haar op als hertog "bij verpanding".

Ladislau I – zoon van Albrecht II en Erfhertog van 1443 - 1457

Geb. 22-02-1440 en overleden op 23-11-1457 - hij werd ná de dood van zijn vader Albrecht II geboren en kreeg daarom de bijnaam “Posthumus”. Hij werd al als zuigeling gekroond op 15 mei 1440 en op 17 jarige leeftijd zou hij zijn vergiftigd, wat niet bewezen is.

Regerend Hertog bij verpanding

1443.1457 Hertog Filips I (Filips de Goede), Huis Bourgondië - Filips de Goede was de zoon van Jan zonder Vrees en Margaretha van Beieren-Straubing en trouwde drie keer.
Eerste huwelijk met Michelle van Valois(1395-1422),
Tweede huwelijk met Bonne van Artesië(1396-1425),
Derde huwelijk op 7 januari 1430 te Sluis met Isabella van Portugal.
Zij kregen één kind: Karel de Stoute (1433-1477)

Na de dood van Hertogin Elisabeth van Görlitz op 3 aug. 1451, lijft hertog Filips de Goede Luxemburg nu zonder enige beperking in als Erfhertogdom. Na de dood van Ladislau I in 1457 probeerde Willem I opnieuw aanspraak te maken op de troon, maar dit was tevergeefs want Filips de Goede, de hertog van Bourgondië, had Luxemburg bij zijn erflanden ingelijfd.

Hoewel Filips eigenlijk al sinds 1441 in naam van de hertogin het gebied beheerde, werd hij in 1443 officieel regerend Hertog bij verpanding.

In 1457 eindigde de dubbelrol van Erfhertog en regerend Hertog over het Hertogdom Luxemburg, doordat Hertog Filips I het Hertogdom inlijfde bij zijn erflanden.

Onderstaand overzicht geeft aan wanneer en door wie de macht over Luxemburg ná 1443 werd uitgeoefend, nadat Hertogin Elisabeth van Görlitz afstand van het Hertogdom Luxemburg deed:

regeerperiode:	bestuurd door:	land:	bijzonderheden:
1443-1467	Filips I (de Goede)	Bourgondië	Hertog bij verpanding tot 03-08-1451.
1467-1477	Karel I (de Stoute)	Bourgondië	zoon van Philips I/Hertog van Luxemb.
1477-1482	Maria I van Bourgondië	Bourgondië	dochter van Karel I/Hertogin van Luxemburg
1482-1506	Filips de Schone	Spanje	Huis Habsburg – geh. Johanna van Aragon
1506-1555	Karel IV tot 1515 onder voogd	Spanje	Huis Habsburg – deed troonsafstand 1555
1555-1598	Filips III	Spanje	Huis Habsburg zoon van Karel V
1598-1621	Isabella van Spanje	Spanje	Huis Habsburg dochter van Filips III
1621-1665	Filips IV	Spanje	Huis Habsburg zoon van Filips III

1665-1684	Karel III	Spanje	Huis Habsburg zoon van Filips IV
1684-1698	Lodewijk XIV	Frankrijk	Huis Bourbon – <u>door oorlog verkregen</u>
1698-1700	Karel III	Spanje	Huis Habsburg
1700-1711	Filips V	Spanje	Huis Bourbon kleinzoon van Filips IV
1711-1714	Maximiliaan Emanuel	Spanje	Huis Wittelsbach
1714-1740	Karel VI	Oostenrijk	Huis Habsburg
1740-1780	Maria Theresia	Oostenrijk	Huis Habsburg
1780-1790	Jozef II	Oostenrijk	Huis Habsburg
1790-1792	Leopold I	Oostenrijk	volgde zijn broer Jozef II op
1792-1793	Nat. Conventie Republiek	Frankrijk	geannexeerd 15-12-1792 door Frankrijk
1792-1795	Frans II	Oostenrijk	volgde zijn vader Leopold I op
1795-1814	Keizer Napoleon	Frankrijk	geannexeerd 1.10.1795 door Frankrijk

Noten:

A. Logelin – genealoog en auteur uit Niederkorn (Luxemburg)

Internet : www.nl.wikipedia.org

Internet : www.allthingsroyal.nl

Internet : www.home.versatel.nl/d.van.duijvenbode/geschlu.htm